

Apuvälineyksikön siirto HUS Apuvälinekeskukseen

VD/9650/00.01.01.01/2018

JTS/PV/VA

Kaupungin nykyinen apuvälinerekisteri on puutteellinen (yksittäistä apuvälinettä ei pystytä yhdistämään senhetkiseen käyttäjään, eikä rekisteri ole tietoturvallinen) ja rekisterin toiminnan jatkuvuudeksi kaupungin olisi hankittava uusi tietojärjestelmä. Tulevassa, vuoden 2019 aikana käyttöön otettavassa asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotissa ei ole toiminnallisuutta apuvälinerekisterin pitämiseen. Vantaan kaupungilla ei ole aietta hankkia sosiaali- ja terveystoimeen Apotin lisäksi muita uusia asiakas- ja potilastietojärjestelmiä. Vantaan kaupungilla ei pystytä tekemään lainmukaisia apuvälineiden määräaikaishuoltoja, mikä vaarantaa potilasturvallisuuden. Maksusitoumusten tallentaminen ei nykyisellä tavalla onnistu asianmukaisesti.

Koska HUS:issa on toimiva apuvälinerekisteri ja HUS tekee apuvälineiden lakisäätöiset määräaikaishuollot, olisi apuvälinetoiminnan siirtäminen HUS:iin Vantaalle kokonaisuudessaan nykyistä taloudellisempaa. Siirrolla saavutettaisiin myös seuraavat hyödyt: Apuvälineiden toimitusvarmuus asiakkaille paranee ja harvinaisempia apuvälineitä voidaan kierrättää. Huoltovarmuus paranee, kun apuvälineille tehdään lainmukaiset määräaikaishuollot, joita Vantaalla ei nyt tehdä. Apuvälineiden lainausten raportointi ja maksusitoumusten käsittely paranee HUS:n apuvälineohjelman myötä. Fysioterapian saatavuus Vantaalla paranisi, kun apuvälinelainaamoiden henkilöstön päivittäinen sijaistaminen päättyisi. Apuvälineiden luovutusperusteiden yhdenmukaisuus HUS:in alueella paranisi. Tämä takaa vantaalaisille apuvälineiden luovutusperusteiden suhteen tasa-arvoisen kohtelun mahdollisessa tulevassa maakunnassa.

HUS apuvälinekeskuksen kanssa on neuvoteltu Vantaan apuvälinetoiminnan siirtämisestä HUS:n apuvälinekeskukseen. HUS Apuvälinekeskus on tehnyt alustavan tarjouksen Vantaan terveystalouden apuvälinetoiminnan tuottamisesta. Sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmässä 25.9.2018 hyväksyttiin apuvälineiden siirto HUS:iin edellyttäen, että sosiaali- ja terveystoimen tulosalueet yhdessä tekevät lopullisen version, sillä apuvälineitä on käytössä myös vanhus- ja vammaispalveluissa ja perhepalveluissa. YT-neuvottelut käytiin 20.11.2018.

Siirron on tarkoitus tapahtua kahdessa osassa. Ensimmäinen vaihe kesä-elokuussa 2019:

- Terveystalouden tulosalueen Koivukylässä ja Myyrmäessä sijaitseva apuvälinelainaamotoiminta siirtyy.
- Yksilöllisten apuvälineiden maksusitoumukset siirtyvät.
- Henkilöstö (kaksi fysioterapeuttia, yksi toimintaterapeutti ja yksi kuntohoitaja) siirtyy.

Toinen vaihe:

- Vanhus- ja vammaispalvelujen ja perhepalvelujen tulosalueiden apuvälinetoiminta siirtyy. Alustavat neuvottelut tästä vaiheesta on aloitettu. Aikataulu on toistaiseksi avoin. Ei henkilövaikutuksia.

Vantaan kaupunki on omistajajäsenkunta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin organisaatiossa. HUS Apuvälinekeskus vastaa HUS:in sekä Espoon kaupungin keskitetystä apuvälinetoiminnasta. Palveluun kuuluu muun muassa apuvälineiden hankinnat ja kunnossapito, potilastyö (vaativa sekä vaativan erityistason apuvälinetyö) ja asiantuntijapalvelut. Apuvälinekeskus sijaitsee Invalidiliiton toimitalossa

Helsingin Ruskeasuolla. Toimintaa on myös Espoon sairaalassa ja Länsi-Uudenmaan Apuvälineyksikössä. Apuvälinekeskuksessa työskentelee noin 40 apuvälinealan ammattilaista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.12.2018 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään siirtää Vantaan apuvälinetoiminta Hus Apuvälinekeskukseen.

Käsittely:

Terveyspalvelujen johtaja Piia Vuorela selosti asiaa.

Jäsen Antero Eerola teki muutosesityksen, että esitykseen lisätään lauseen loppuun, ”että nykyiset apuvälinelainaamot säilyvät siirrosta huolimatta.” Jäsen Tiina Tuomela kannatti esitystä.

Puheenjohtaja esitti asian palauttamista uudelleen valmisteluun selvitettäväksi, mitä saadaan Hus Apuvälinekeskuksesta, mitä terveysasemilta, Vantaan apuvälinekeskuksesta tai sairaaloista. Jäsenet Tiina Tuomela ja Kari Välimäki kannattivat.

Suoritettiin nimenhuutoäänestys, jossa pohjaesitys on JAA ja muutosesitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun EI.

JAA-äännet: Piia Kurki, Jan Edelman, Anniina Pylsy ja Markus Lustig

EI-äännet: Aadan Ibrahim, Kari Välimäki, Sirkka Laaksonen, Juha Luodeslampi, Eva Tawasoli, Tanja Vahvelainen, Tiina Tuomela, Antero Eerola ja Pirkko Letto.

JAA-ääniä 4 ja EI-ääniä 9, joten muutosesitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun tuli voimaan ja jäsen Antero Eerolan muutosesitys raukesi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteltavaksi.

Apuvälinepalvelu terveysasemilta

- Näitä apuvälineitä ovat muun muassa kyynärsauvat jääpiikkeineen sekä kipsikengät (jalassa olevien kipsien päälle laitettavia suojakenkiä).
- Nämä voi palauttaa mille terveysasemalle tahansa sekä apuvälinekeskukseen.
- Vantaan apuvälinetoiminnan mahdollinen siirtäminen HUSiin ei vaikuta tähän palveluun.

Apuvälinepalvelu apuvälinelainaamossa ja kotona asuville (mukaan lukien palvelutalojen asukkaat ja kotihoidon asiakkaat)

- Näitä apuvälineitä ovat muun muassa pyörätuolit, rollaattorit, suihkutuolit, wc-korottajat, tarttumapihdit, istuintyyny, vuoteiden nousutuet, henkilönostimet, sängynjalan korottajat sekä yksilöllisesti mitoitettut apuvälineet.
- Näitä apuvälineitä luovutettaessa tehdään aina yksilöllinen arvio.
- Arvio voidaan tehdä myös potilaan tai asiakkaan kotona, kuten
 - kotihoidon asiakkaille,
 - palvelutaloissa asuville tai
 - terveyspalveluitten toimintaterapeutin tekemällä kotikäynnillä.
- Isot apuvälineet, kuten sängyt, toimitetaan suoraan kotiin.

- Apuvälinelainaamot sijaitsevat Koivukylän sosiaali- ja terveysaseman yhteydessä (Karsikkokuja 15, 0. kerros) ja Myyrmäen terveysaseman yhteydessä (Jönsaksentie 4, -1. kerros).
- Vantaan apuvälinetoiminnan mahdollinen siirtäminen HUSiin vaikuttaa tähän palveluun siten, että Myyrmäen lainaamo (aukioloajat ma, ke, pe 12-13.30, ti 8-10, to 14-16) lakkautetaan ja Koivukylän lainaamon aukioloaika (ma-ke ja pe klo 12-13.30, to 14-15.30) laajenee. Näitä laajennettuja aukioloaikoja ei ole vielä sovittu, mutta esimerkiksi:
 - Espoossa, jossa on yksi apuvälinelainaamo, ja jossa apuvälinetoiminta on siirretty HUS apuvälinekeskukseen, aukioloaika on jokaisena arkipäivänä 6-8 tuntia.
 - Helsingissä, jossa on niin ikään yksi lainaamo, on aukioloaika jokaisena arkipäivänä 8-10 tuntia.

Apuvälinepalvelu palvelusetelillä tai maksusitoumuksella

- Näitä apuvälineitä ovat muun muassa proteesit, jalkineet, peruukit, tukipohjalliset, kompressiosukat, osa ortooseista sekä silmälasit.
- Näitä varten tehdään asiantuntijan (lääkäri, fysio- tai toimintaterapeutti) arvio, jonka perusteella kuntoutussihteeri tekee päätöksen maksusitoumuksesta.
- Joidenkin muiden apuvälineiden, kuten näkövammaisten käyttämien keppien, uusinnat ja huollot tehdään asiakkaan yhteydenoton perusteella.
- Vantaan apuvälinetoiminnan mahdollinen siirtäminen HUSiin ei vaikuta tähän palveluun.

Apuvälinepalveluna asunnonmuutostyöt

- Suuremmiksi asunnonmuutostöiksi luetaan muun muassa ammeen poisto, ovien levennys, kynnysten madallus tai poisto sekä ulkotilan ramppien rakentaminen.
- Kiinteästi asennettavia apuvälineitä ovat muun muassa kattonostimet ja sähköiset oven avaus-järjestelmät sekä kaikki autoiluun liittyvät apuvälineet ja asunnonmuutostyöt.
- Edellä mainitut asiakkaat voivat saada seuraavan prosessin kautta:
 1. Aloitteen tekee kotihoito, terapeutti, sairaalasta kotiuttava yksikkö tai asiakas.
 2. Arvion ja esityksen toimenpiteistä tekee terveyspalveluitten toimintaterapeutti.
 3. Vammaisasuntojen asiantuntija suunnittelee ja koordinoi työt.
 4. Asiakas tekee hakemuksen vammaispalveluun, jonka myöntävän päätöksen jälkeen muutokset tehdään.
- Pienimuotoiset asunnonmuutostyöt, kuten kahva wc-istuimen vieressä, toteutetaan kotihoidon tukipalveluna, fysio- tai toimintaterapeutin suosituksesta ja ilman hakemusta.
- Vantaan apuvälinetoiminnan mahdollinen siirtäminen HUSiin ei vaikuta tähän palveluun.

Apuvälinepalvelu Vantaan sairaalassa ja tehostetussa palveluasumisessa

- Näissä yksiköissä on yksiköitten omat apuvälineet, joita ei luovuteta potilaan mukaan kotiin.
- Potilas saa kotiutuessaan vastaavan lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen mukaansa tai ohjatusti noutaa apuvälineen lainaamosta. Nämä välineet palautetaan apuvälinelainaamoon.
- Apuvälineasiantuntijat (fysio- ja toimintaterapeutit) järjestävät henkilökunnalle koulutustilaisuuksia, joiden tavoitteena on muun muassa syventää osaamista apuvälinetarpeen arvioimisessa.
- Vantaan apuvälinetoiminnan mahdollinen siirtäminen HUSiin:
 - ei vaikuta siihen, miten potilas saa kotiutuessaan tarvitsemansa apuvälineen,

- vaikuttaa siihen, miten potilas palauttaa välineen apuvälinelainaamoon siten, kuin kohdassa "Apuvälinepalvelu apuvälinelainaamossa" on palvelupisteen ja aukioloaikojen osalta kuvattu.

Apuvälinepalvelu HUS Apuvälinekeskuksessa

- HUS Apuvälinekeskuksesta saa muun muassa seuraavia apuvälineitä: alle 16-vuotiaiden apuvälineet, ympäristönhallintajärjestelmät (esim. vilkkuvalolla hälyttävä ovikello), porraskiipijät, sähköiset liikkumisen apuvälineet (esim. sähköpyörätuoli tai -mopo).
- Vantaan apuvälinetoiminnan mahdollinen siirtäminen HUSiin ei vaikuta tähän palveluun.

HUS apuvälinekeskuksen kanssa on neuvoteltu Vantaan apuvälinetoiminnan siirtämisestä HUS:n apuvälinekeskukseen. HUS-apuvälinekeskus on tehnyt alustavan tarjouksen Vantaan terveystalouksien apuvälinetoiminnan tuottamisesta. Sosiaali- ja terveystoimen johtoryhmässä 25.9.2018 hyväksyttiin apuvälineiden siirto HUS:iin edellyttäen, että sosiaali- ja terveystoimen tulosalueet yhdessä tekevät lopullisen version, sillä apuvälineitä on käytössä myös vanhus- ja vammaispalveluissa ja perhepalveluissa. YT-neuvottelut käytiin 20.11.2018.

Siirron on tarkoitus tapahtua kahdessa osassa. Ensimmäinen vaihe kesä-elokuussa 2019:

- Terveystalouksien tulosalueen Koivukylässä ja Myyrmäessä sijaitseva apuvälinelainaamotoiminta siirtyy.
- Yksilöllisten apuvälineiden maksusitoumukset siirtyvät.
- Henkilöstö (kaksi fysioterapeuttia, yksi toimintaterapeutti ja yksi kuntohoitaja) siirtyy.

Toinen vaihe:

- Vanhus- ja vammaispalveluiden ja Perhepalveluiden tulosalueitten apuvälinetoiminta siirtyy. Alustavat neuvottelut tästä vaiheesta on aloitettu. Aikataulu on toistaiseksi avoin. Ei henkilövaikutuksia.

Vantaan kaupunki on omistajajäsenkunta Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin organisaatiossa. HUS Apuvälinekeskus vastaa HUS:in sekä Espoon kaupungin keskitetystä apuvälinetoiminnasta. Palveluun kuuluu muun muassa apuvälineiden hankinnat ja kunnossapito, potilastyö (vaativa sekä vaativan erityistason apuvälinetyö) ja asiantuntijapalvelut. Apuvälinekeskus sijaitsee Invalidiliiton toimitalossa Helsingin Ruskeasuolla. Toimintaa on myös Espoon sairaalassa ja Länsi-Uudenmaan Apuvälineyksikössä. Apuvälinekeskuksessa työskentelee noin 40 apuvälinealan ammattilaista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 21.1.2019 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään siirtää Vantaan apuvälinetoiminta HUS Apuvälinekeskukseen.

Käsittely:

Käydyn keskustelun jälkeen lautakunta yksimielisesti päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Uudessa valmistelussa on selvitettävä kahden toimipisteen toteutusmahdollisuuksia sekä vantaalaisten mahdollisuus käyttää kaikkia HUS:n toimipisteitä pääkaupunkiseudulla.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia uudelleen valmisteluun. Uudessa valmistelussa on selvitettävä kahden apuvälinelainaamon toteutusmahdollisuus Vantaalla sekä vantaalaisten mahdollisuus käyttää kaikkia HUS:n apuvälinelainaamoja pääkaupunkiseudulla. Asia tuodaan lautakunnalle päätettäväksi viimeistään syksyllä 2019.

Liite:

- Laskelma kustannuksista

Täytäntöönpano: - terveyspalvelujen johtaja Piia Vuorela
 - palvelupäällikkö Virpi Aromaa
 - talousasiantuntija Anneli Hankala

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

terveyspalvelujen johtaja Piia Vuorela, p. 09 8392 2564

palvelupäällikkö Virpi Aromaa, p. 040 076 5749

Sähköpostiosoitteet ovat muodossa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi